

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Antagen av förbundsstyrelsen den 14–15 maj 2024

SKPF Pensionärernas förbundsstyrelse avger följande berättelse över förbundets verksamhet för 2023:

1. Inledning

2023 var ett oroligt år i Sverige och i omvärlden. Kriget i Ukraina fortsatte med oförminskad styrka. Det oerhörda lidande som det ukrainska folket får utstå kan inte med ord beskrivas. Vi utsattes också för ett terrorbrott där två fotbollssupportrar dödades på grund av att de bar en svensk fotbollströja. Den ekonomiska utvecklingen i landet har varit mycket oroande med hög inflation och stigande räntor. De klimatförändringar som händer är det allt för många som blundar för. Det pågår sprängdåd och skjutningar runt om i landet och gängkriminaliteten fortsätter att härja.

Under året fortsatte dialogen med avdelningar och distrikt med arbetet med plattformen för våra kännetecken. Visionen i den är ”En bättre vardag för oss pensionärer där ålder inte spelar någon roll”. Kärnvärdena i plattformen ska genomsyra allt det vi gör: Kraftfulla, Inspirerande, Pådrivande.

På kongressen i juni antogs ett nytt handlingsprogram och kongressen beslutade om nya stadgar. Det valdes en ny förbundsstyrelse och arbetet i den nya styrelsen startade. Temat på kongressen var ”Stark välfärd, Jämlika pensioner”. Det kommer att präglade vårt arbete under de kommande åren.

Under året har vårt arbete med att påverka myndigheter och beslutsfattare fortsatt. Det har vi gjort med vår medverkan i olika referensgrupper, deltagit i flera statliga utredningar, genom regeringens pensionärskommitté, genom möten, paneldebatter, debattartiklar och genom vårt viktiga samarbete med Kommunal.

Under hösten genomfördes den fjärde äldreriksdagen. Vi hade då möjlighet att ställa politikerna till svars angående frågan om vad som hänt med alla löften till pensionärerna som de framfört före valet. Pensionsfrågan var vårt bidrag och vi framförde att vi ville se att alla partier agerade för att pensionerna ska bli jämlika.

Samarbetet mellan pensionärsorganisationerna är viktigt för de frågor vi driver gemensamt. Vi representerar drygt 700 000 medlemmar och det ger en större tyngd åt olika frågor och ett större genomslag när vi bestämt oss för gemensamma beslut.

2. SKPFs 24:e ordinarie kongress den 13-15 juni i Solna

Verksamhetsåret 2023 var ett kongressår och SKPF Pensionärernas 24:e ordinarie kongress genomfördes den 13-15 juni på hotell Quality Hotel Friends i Solna, Stockholms län. 97 ombud, förbundsstyrelsen, kanslipersonal, förtroendevalda och gäster genomförde under temat ”Stark välfärd - jämlika pensioner” en framgångsrik kongress. Nytt handlingsprogram antogs, stadgarna reviderades och ett 80-tal motioner behandlades. Och självklart blev det tillfälle till gemensam fest: årets kongressfest innebar god mat, trevligt umgänge och musikaliskt framträdande av Kyllinge Nöje.

Kongressen gästades av en rad talare: Elisabet Brolin och Sara Kukka Salam från Solna stad, Eva Eriksson, SPF Seniorerna, Åsa Lindestam, PRO och Jan Davidsen från norska Pensjonistforbundet. Gästtalare var också äldreminister Anna Tenje. Efter anförande fick också kongressombuden möjlighet att ställa frågor kring regeringens arbete med äldre frågor.

Kommunals förbundsordförande Malin Ragnegård talade till kongressen. I sitt anförande markerade hon vikten av att SKPF och Kommunal tillsammans tar debatten om välfärden och att vi krokas arm i pensionsfrågan för ett bättre och mer robust pensionssystem som också gynnar arbetarkvinnor.

Under kongressen mottog två projekt vid Linköpings universitet ett bidrag till geriatrisk forskning på totalt 350.000 kronor ur överskottet från försäljning av Guldkanten-lotter.

Att berätta utåt om SKPFs kongress var ett viktigt mål. Därför sändes kongressförhandlingarna på nätet, en rad utspel gjordes för att presentera kongressen och budskapet i medier och till ombudens glädje utkom Här&Nu med särskilda kongressnummer under dagarna.

Kongressen antog sedvanligt uttalanden:

- *Dags för politikerna att agera i pensionsfrågan*
- *Sätt stopp för nedskärningar och oacceptabla skillnader i äldreomsorgen*
- *Akuta behov av en tandvårdsreform för äldre*

3. Förbundets organisation

3.1 Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen är mellan kongressen förbundets högst beslutande organ. Under 2023 hade förbundsstyrelsen fram till kongressen den 13-15 juni följande sammansättning:

Liza di Paolo-Sandberg	Förbundsordförande	Distrikt Gävleborg
Lars Bromander	vice förbundsordförande	Distrikt Stockholm

Lars-Inge Larsson	Förbundskassör	Distrikt Stockholm
Karin Liljestrand	Förbundssekreterare	Distrikt Norrbotten
Mari-Anne Andersson	Ledamot	Distrikt Östergötland
Gulli-Maj Norén	Ledamot	Distrikt Västerbotten
Per-Ulf Sandström	Ledamot	Distrikt Norrbotten
Leif Nordin	Ledamot	Distrikt Skåne
Gun-Britt Arvholm	Ledamot	Distrikt Värmland
Eleonor Wikman	Ledamot	Distrikt Västmanland
Lars Hedin	Ledamot	Distrikt Södermanland
Kerstin Billmark	Ledamot	Distrikt Göteborg
Barbro Westergren	Ledamot	Distrikt Västra Götaland
Leif Kindblom	Ersättare	Distrikt Södermanlands
Siv Eriksson	Ersättare	Distrikt Kalmar
Laila Stein	Ersättare	Distrikt Kronoberg
Karl-Erik Oredsson	Ersättare	Distrikt Skåne (t.o.m 2023-04-19)
Christel Svensson	Ersättare	Distrikt Blekinge

Förbundsstyrelsen hade efter kongressen den 13 - 15 juni följande sammansättning:

Liza di Paolo-Sandberg	Förbundsordförande	Distrikt Gävleborg
Lars Bromander	vice förbundsordförande	Distrikt Stockholm
Barbro Westergren	Förbundssekreterare	Distrikt Västra Götaland
Per-Ulf Sandström	Förbundskassör	Distrikt Norrbotten
Gun-Britt Arvholm	Ledamot	Distrikt Värmland
Ingrid Klasson	Ledamot	Distrikt Östergötland
Ola Olander	Ledamot	Distrikt Kalmar
Lars Hedin	Ledamot	Distrikt Södermanland
Anders Wennberg	Ledamot	Distrikt Dalarna
Leif Nordin	Ledamot	Distrikt Skåne
Eva Fors	Ledamot	Distrikt Västernorrland
Kerstin Billmark	Ledamot	Distrikt Göteborg
Leif Kindblom	Ledamot	Distrikt Södermanland
Lennart Sandgren	Ersättare	Distrikt Skåne
Ulla-Britt Mattisson	Ersättare	Distrikt Skåne
Britt-Marie Höglund	Ersättare	Distrikt Västmanland.
Birgitta Bohlin	Ersättare	Distrikt Västernorrland
Yvonne Nilsson	Ersättare	Distrikt Halland

Förbundsstyrelsen har under året haft 10 protokollförda sammanträden. Den 18-19 april genomfördes årsmötet som detta år var tidigarelagt en månad med hänsyn till kongressen. Platsen för överläggningarna var Viking Lines båt Cinderella. Den nyvalda förbundsstyrelsen samlades till två dagars överläggningar på kongresshotellet i Solna den 15-16 juni. Det var dels en introduktion för nya ledamöter och dels ett formellt sammanträde.

Den 28 augusti avtackades ledamöter ur förbundsstyrelsen som avgått vid kongressen vid en middag på Djurgården i Stockholm, tillsammans med VU. Sammanträdet i december kombinerades med en gemensam julmiddag tillsammans med personalen förlagd till Långholmens värdshus i Stockholm.

Förbundsstyrelsen har sedan vanligt lagt fast en verksamhetsplan för året. Uppföljning av genomförande av aktiviteter sker två gånger per år. Utöver ett löpande ansvar för verksamheten gör förbundsstyrelsen också återkommande ekonomiska uppföljningar. Under 2023 förtydligades ambitionerna att få ordning och reda på sådant som avtal, regler och rutiner för avtalstecknande, attester och löpande ekonomisk styrning.

Viktiga steg togs för att förbundets placeringar fortsatt ska vara hållbara och trygga men också ge bättre avkastning. 2023 innebar också att förbundsstyrelsen ökade ansträngningarna för att få ett bättre utfall vad gäller en av få intäktskällor som förbundet själv kan påverka; försäljning av lotter från Guldkanten.

3.2 Verkställande utskottet

Mellan förbundsstyrelsens sammanträden är verkställande utskottet förbundets beslutande organ och leder förbundets verksamhet.

Fram till kongressen den 13-15 juni följande sammansättning:

Liza di Paolo-Sandberg	Förbundsordförande
Lars Bromander	Vice förbundsordförande
Lars-Inge Larsson	Förbundskassör
Karin Liljestrand	Förbundssekreterare

Verkställande utskottet hade efter kongressen den 13-15 juni följande sammansättning:

Liza di Paolo-Sandberg	Förbundsordförande
Lars Bromander	Vice förbundsordförande
Per-Ulf Sandström	Förbundskassör
Barbro Westergren	Förbundssekreterare

Verkställande utskottet har under året hållit 13 protokollförda sammanträden. Årets längre planeringsöverläggningar med VU genomfördes den 22-23 augusti i Gamla Posthuset i Stockholm.

3.3 Förbundsrevisorerna

Förbundsrevisorer har under året varit

Irene Hellekant	Ledamot	Distrikt Göteborg
Lars Aronsson	Ledamot	Distrikt Kalmar (<i>fram till kongressen i juni</i>)
Åke Eriksson	Ledamot	Distrikt Norrbotten (<i>efter kongressen i juli</i>)
PwC	Auktoriserad revisor	

Förbundsrevisorerna har reviderat förbundets verksamhet löpande. Auktoriserad revisor från PwC har, tillsammans med förbundsrevisorerna, granskat förbundets räkenskaper och förvaltning.

3.4 Valberedning

Fram till kongressen den 13-15 juni följande sammansättning

Berit Eriksson	Sammanställande	Distrikt Uppsala
Reidar Jönsson	Ledamot	Distrikt Norrbotten
Solveig Hansson	Ledamot	Distrikt Dalarna
Lena Augustsson	Ledamot	Distrikt Stockholm
Christer Eriksson	Ledamot	Distrikt Örebro
Lennart Sandgren	Ersättare	Distrikt Skåne (<i>till och med 2023-01-31</i>)

Valberedningen hade efter kongressen den 13-15 juni följande sammansättning:

Karin Liljestränd	Sammanställande	Distrikt Norrbotten
Lena Augustsson	Ledamot	Distrikt Stockholm
Christer Eriksson	Ledamot	Distrikt Örebro
Solveig Hansson	Ledamot	Distrikt Dalarna
Eleonor Wikman	Ledamot	Distrikt Västmanland
Siv Eriksson	Ersättare	Distrikt Kalmar
Irene Runkvist-Karlsson	Ersättare	Distrikt Värmland

3.5 Distrikten

Förbundet består av distrikt, som under sig har avdelningar och klubbar. Under 2023 har SKPF Pensionärerna varit indelat i 22 distrikt.

3.6 Avdelningar och klubbar

Förbundet hade vid utgången av verksamhetsåret 125 avdelningar och 13 klubbar.

3.7 Ordförandekonferenser.

Under 2023 genomfördes konferenser med distriktens ordförande tillsammans med förbundsstyrelsens ledamöter vid två tillfällen. Den 17 april var konferensen digital då ämnen som diskuterades var arbetet med förbundets plattform för kännetecken, medlemsvärningen och kongressförberedelser. Den 3-4 oktober genomfördes konferensen på Viking Line Gabriella samt Cinderella. På programmet stod en presentation av Folksam, genomgång av handlingsprogrammet, kännetecken och verksamhetsinriktning.

4. Kommittéer

4.1 Samarbetskommittén Folksam-SKPF

Samarbetskommittén har under året fram till och med kongressen bestått av: Lars-Inge Larsson Förbundskassör, Matthias Seel, Folksam. Efter kongressen ersattes Matthias Seel av Therese Leth Folksam och SKPF av Per-Ulf Sandström, förbundskassör. Samarbetskommittén har haft 2 fysiska möten. Therese Leth deltog även vid hösten distriktsordförandekonferens och gick igenom de försäkringar som Folksam Kommittén erbjuder våra medlemmar.

4.2 Nordiska samarbetskommittén NSK

I NSK ingår förbundet tillsammans med PRO, Faglige Seniorer från Danmark, Landsfelag Pensjonist från Färöarna, Landssamband Eldri Borgara från Island, Pensjonistförbundet från Norge samt Pensionstagarnas centralförbund och Pensionärerna från Finland. På mötena diskuteras de ekonomiska och sociala förhållandena i Norden samt äldres vård och omsorg. NSK brukar mötas två gånger per år. Årsmötet genomfördes den 3-5 maj i Reykjavik.

Leif Nordin invaldes i styrelsen i stället för Karin Liljestränd. Höstmötet genomfördes den 25-27 oktober i Oslo. Där antogs verksamhetsplan och budget för 2024. Dessutom genomfördes seminarium angående kommunala och regionala pensionärsråd i de nordiska länderna, äldrevänliga städer och sjukhusorganisationen i Norge. Med på seminariet var också Barbro Westergren från förbundsstyrelsen. Samarbetskommittén har även följt utvecklingen inom EU framför allt Genom AGE Platform Europe där NSK är medlem.

4.3 Stadgekommittén

Stadgekommittén har bestått av följande personer

Karin Liljestränd	Sammanställande	Förbundssekreterare
Britt-Marie Höglund		Distrikt Västmanland
Anders Wennberg		Distrikt Dalarna
Gunilla Eriksson		Distrikt Göteborg

Stadgekommittén arbetade fram till kongressen 13-15 juni 2023.

4.4 Handlingsprogrammet

Liza di Paolo-Sandberg	Sammanställande	Förbundsordförande
Per-Ulf Sandström		Distrikt Norrbotten
Barbro Westergren		Distrikt Västra Götaland
Lars Hedin		Distrikt Södermanland
Peter Andersson		Sekreterare

2022 utsågs den arbetsgrupp som arbetade fram förslag till handlingsprogram som fastställdes vid kongressen 2023.

5. Förbundskansliet

Kansliet bestod under vid utgången av 2023 av 11 medarbetare:

Peter Andersson	Kanslichef
Sonja Angel	Ledningssekreterare (2023-01-27 – 2023-05-19)
Charlotta Odelstierna	Ledningssekreterare (2023-09-18 -)
Sofia Noaksson	Utredare
Peter Sandberg	Utredare
Markus Dahlberg	Redaktör Här&Nu
Camilla Janzon	Kommunikatör/projektledare
Carina Staf	Sekreterare/Ekonomiassistent
Johan Stavfors	Ekonomiassistent/IT-support
Liselotte Lindstedt	Sekreterare
Petra Berg	Press- och opinionsansvarig
Nadja Persson	Redovisningsekonom

Kansliet utgör dagligt verksamhets- och ledningsstöd till inte minst verkställande utskottet och förbundsstyrelsen i deras arbete. Vidare arbetar kansliet med löpande förbundsaktuella frågor, medlemskontakter och medlemsregister, ekonomi, utredningar, omvärldsbevakning, kommunikations-, påverkans- och opinionsarbete. Kansliet företräder också förbundet i en rad externa nätverk och projekt.

Kansliets verksamhet präglades under våren 2023 av den kommande kongressen. Det innehöll allt från att sammanställa kongressbokens alla dokument, förberedelser av kongressbudskap, talar- och gästkontakter, hotellkontakter och bokningar, resesamordning, uttalanden och övrig kommunikation och kongressmaterial till ombuden. Som ett led i kansliets kongressförberedelser var ett kanslimöte i april förlagt till kongresshotellet i Solna.

Medlemskontakterna är central genom den organisation som finns för dialog med medlemmarna. Under i genomsnitt 23 timmar per vecka är medlemstelefonen bemannad för att ge professionell service om olika frågor kopplade till medlemskapet. Under 2023 tog medlemstelefonen emot cirka 11.730 samtal.

Hela kansliet träffas regelbundet till kanslimöten. Kansliet genomförde den 28 augusti en särskild höstupptakt med verksamhetsplanering och diskussioner. En särskild kommunikationsgrupp träffas varje måndag för planering av förbundets kommunikativa insatser. För planering och avstämning av det administrativa arbetet träffas administrationsgruppen på torsdagar.

Den 27 januari anställdes Sonja Angel som ledningssekreterare, en anställning som avslutades före provanställningens utgång. Rekrytering av hennes efterträdare påbörjades under sommaren och den 18 september började Charlotta Odelstierna hos SKPF som ledningssekreterare.

6. Framtidsstrategi och kännetecken för SKPF pensionärerna

Som grund för SKPFs fortsatta utveckling antog förbundsstyrelsen år 2020 en så kallad framtidsstrategi med nuläge, strategiska val, önskad position och kritiska framgångsfaktorer. 2023 var det sista året som strategin gällde och har under åren infogats i årliga verksamhetsplaner.

2022 antog förbundsstyrelsen en särskild plattform för kännetecken. Den vision som arbetet syftar till att uppnå formulerades ”En bättre vardag för oss pensionärer där ålder inte spelar någon roll”. För att uppnå visionen ska SKPF arbeta efter en position som ”Sveriges mest aktiva pensionärsorganisation och som vet vad dom pratar om”. Plattformen slår samtidigt fast SKPFs löfte att ”Vi går från ord till handling. Alltid med verkligheten på vår sida.” Tre så kallade kärnvärden ska genomsyra all det vi gör: Kraftfulla, Inspirerande, Pådrivande.

Under 2023 har förbundsstyrelsen fortsatt dialogen med avdelningar och distrikt om arbetet med kännetecken, bland annat vid distriktsordförandekonferens i oktober. Förbundskansliet använder samtidigt plattformen för kännetecken som styrdokument i det dagliga arbetet.

7. Medlemsutvecklingen

Under verksamhetsåret 2023 har förbundet haft 159 408 betalande och 726 avgiftsbefriade medlemmar, totalt 160 134 medlemmar. Under året har knappt 6000 medlemmar avlidit, ca 4 500 medlemmar begärt utträde och drygt 5 400 blivit nya medlemmar. Totalt innebär detta att vi vid utgången av 2023 hade 155 000 medlemmar vilket är 5 000 färre medlemmar (-3,0%) jmf med utgången av 2022.

Vid en jämförelse med andelen medlemmar i förhållande till folkmängden 65 år och äldre har distriktet med lägst andelen 0,8% och distriktet med högst andel 3,5%.

8. Påverkan och opinionsbildning

Förbundets plattform för kännetecken anger en viktig vision för SKPFs arbete: Det strävar efter att uppnå ”En bättre vardag för oss pensionärer där ålder inte spelar någon roll”. Genom att vara det mest aktiva förbundet och genom påverkansarbete ska SKPF driva på för en sådan utveckling. Med det som bakgrund, tillsammans med sådant som anges i förbundets stadgar och handlingsprogram har viktiga verksamheter under 2023 syftat till att skapa opinion för ett jämlikt och jämställt samhälle. Efter kongressen 2023 har SKPFs nya handlingsprogram varit grund för detta arbete.

Det har gjorts brett genom företrädare i formella samrådsorgan, genom dialoger med beslutsfattare och andra samhällsaktörer och genom ett offensivt påverkansarbete genom skrivelser, debattartiklar och närvaro i sociala kanaler.

8.1 Forum jämställdhet 7-8 februari

Den 7–8 februari 2023 deltog SKPF Pensionärerna som enda pensionärsorganisation vid Forum Jämställdhet som årligen arrangeras av Sveriges Kvinnoorganisationer. Ett syfte med vår

medverkan var att profilera oss i frågan om jämlika och jämställda pensioner. Detta genom att öka kännedomen om förbundet bland andra aktörer på jämställdhetsområdet. Vi ville särskilt sätta fokus på den ekonomiska situationen för kvinnor med låg pension och synliggöra förbundets arbete och förslag på området.

Förbundet hade en monter på plats under konferensen. Vi tog även fram två nya foldrar, en om SKPF Pensionärernas arbete kopplat till de globala målen i Agenda 2030 och en annan om våra medlemmar och viktigaste frågor. Utöver det presenterade vi den nya rapporten ”Även kvinnor har rätt till en god pension”, bland annat baserad på en mindre medlemsundersökning. Utifrån rapporten skrev vi en debattartikel i Altinget tillsammans med Kommunal.

Under Forum Jämställdhet fick förbundsordförande Liza di Paolo-Sandberg möjlighet till dialog med bland annat jämställdhetsminister Paulina Brandberg (L), äldreminister Anna Tenje (M) och Kommunals ordförande Malin Ragnegård. Förbundsordförande medverkade också i ett rundabordssamtal om pensionsgapet tillsammans med bland annat Anders Ygeman (S), ledamot i socialförsäkringsutskottet.

8.2 Äldreriksdagen 2023

För fjärde året i rad bjöd SKPF Pensionärerna, tillsammans med PRO, SPF och News55.se, den 26 september in till Äldreriksdagen. Temat för årets riksdag var ”Ett år efter valet – vad händer med alla löften till pensionärerna?”. Ämnena pensioner, äldreomsorg och ålderism debatterades av företrädare för alla åtta riksdagspartier: Fredrik Lundh Sammeli (S), Daniel Persson (SD), Anna Tenje (M), Nooshi Dadgostar (V), Ulrika Liljeberg (C), Jakob Forssmed (KD), Janine Alm Ericson (MP) och Malin Danielsson (L).

Förbundsordförande Liza di Paolo-Sandberg inledde debatten om pensioner med ett tal om att pensionsfrågan glömts bort efter valet och att förbundet nu ville se att partierna agerade. Förbundets krav på höjd pensionsavgift, en gas i pensionssystemet samt en översyn av helheten framfördes direkt till riksdagsledamöterna, men även till andra åhörare. Äldreriksdagen 2023 direktsändes av SVT Forum och repriserades flera gånger. Evenemanget publicerades också på Youtube. Pensioner&Förmåner, News55.se och organisationernas tidningar rapporterade och citerade Liza di Paolo-Sandberg.

8.3 Regeringens pensionärskommitté

Syftet med kommittén är att vara ett organ där pensionärsorganisationerna ska ha möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på frågor som rör det äldrepolitiska välfärdsområdet. I samband med sammanträdena lämnar regeringen information om aktuella frågor och vi har möjlighet att lämna synpunkter på dessa.

De frågor som vi från pensionärsorganisationerna lyft och som är av intresse för medlemmar är bland annat pensionärernas ekonomiska situation, pensionssystemet, lagstiftning av KPR och RPR, äldreomsorgen i stort och äldreomsorgslag. Andra frågor som vi diskuterat är digitalisering, vaccinationerna, bedrägerier, hälso- och sjukvårdsfrågor och frågor kring ett hållbart arbetsliv.

Kommittén leds av äldreminister tillika socialförsäkringsminister Anna Tenje. Vi har möjlighet att framföra vilka statsråd vi vill träffa. Under året har vi träffat socialminister Jakob Forssmed, arbetsmarknadsminister Johan Persson, jämställdhetsminister Paulina Brandberg, justitieminister Gunnar Strömmer och hälso- och sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson.

Samtliga möten under året har genomförts på socialdepartementet. Förbundet har representerats av Liza di Paolo-Sandberg och Lars Bromander.

8.4 Samordning av pensionärsorganisationerna

SKPF var år 2023 samordnare för pensionärsorganisationerna, utifrån arbetet i regeringens pensionärskommitté. Det har inneburit att SKPF har lett samordningsmöten. Förbundet har också haft kontakten med organisationerna före möten, upprättat dagordningar, skött kontakter med Regeringskansliet inför pensionärskommittén med mera.

8.5 Socialstyrelsens äldreråd

Under 2023 har Socialstyrelsens äldreråd representerats av Liza di Paolo-Sandberg, ordinarie ledamot och Per-Ulf Sandström, ersättare.

Sammanträdena med Socialstyrelsens äldreråd ger förbundet goda möjligheter att framföra förbundets åsikter i olika äldrepolitiska frågor samt få kunskap om aktuella frågor som Socialstyrelsen arbetar med. Många av de frågor som Socialstyrelsen arbetar med sker på uppdrag av regeringen/socialdepartementet och på så sätt får vi insyn i de aktuella frågor som står på agendan. Vi har också möjlighet att själva anmäla in de frågor som vi vill ta upp mötena. Minnesanteckningar från mötena skrivs av Socialstyrelsen och förbundet distribuerar ut dem till förbundsstyrelsen.

8.6 Remissvar och skrivelser

Under 2023 avlämnade SKPF Pensionärerna ett antal remissvar som ett viktigt led i förbundets påverkansarbete:

2023-11-30	Remiss om ” Ett långsiktigt hållbart ABF – gör en annan värld möjlig!”
2023-10-31	Pensionsmyndigheten om remiss angående föreskrifter om bostadskostnader
2023-09-14	Remissvar Staten och betalningarna (SOU 2023:16)
2023-08-14	Remissvar promemoria ”En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys” (Ds 2023:10)
2023-07-07	Yttrande över promemorian Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024, Fi 2023/01515
2023-05-16	Frågor med anledning av regeringsuppdraget till Socialstyrelsen att ta fram stödmaterial om sammanhållna vård- och omsorgsdokumentation (S2022/02974)
2023-04-25	Posttjänst för hela slanten SoU 2023:4
2023-03-30	Screening för bröstcancer – Socialstyrelsens rekommendationer
2023-03-08	En modern dataskyddsreglering på socialförsäkringsområdet (S2022/04816)
2023-03-08	Krav på folkhögskolorna när undersköterska blir en skyddad yrkestitel (U2022/03863)

8.7 Några övriga påverkansinsatser

Inför en interpellationsdebatt i riksdagen i mars, om den hotade satsningen Äldreomsorgslyftet, skickade förbundet underlag till Socialdemokraternas gruppleddare Lena Hallengren. Det ledde till att hon under debatten citerade SKPF Pensionärernas syn på vikten av satsningen. Senare under året när höstbudgeten presenterades kom regeringen med beskedet att Äldreomsorgslyftet trots allt skulle förlängas.

Regeringskansliet ordnade i mars ett så kallat sakråd om diskrimineringsfrågor. Då pensionärsorganisationerna inte kallats sände SKPF en skrivelse till ett 20-tal inbjudna antidiskrimineringsbyråer i Sverige med uppmaning att ta upp åldersdiskrimineringen.

I mars deltog förbundet i en manifestation på Sergels torg som anordnades av rörelsen ”Lön hela dagen”. Syftet med SKPF:s medverkan var att driva på för mer jämställda löner och ett mer hållbart arbetsliv, vilket är viktigt för att få till mer jämlika och jämställda pensioner.

I april skickade förbundet en enkät till de stora mathandlarna i Sverige med frågor om deras pensionärsrabatter. Matpriserna hade stigit till mycket höga nivåer, vilket drabbade många av våra medlemmar. Med enkäten ville vi visa handlarna att vi bevakade frågan. Resultatet publicerades i Här&Nu och våra andra kanaler.

I september höll förbundsordförande tal under en manifestation om ”57:ornas” rätt till återbetalning. Pensionärer födda 1957 tvingades under 2023 att betala orättvist hög skatt på grund av ändrade åldersgränser för pension och skatt. I budgeten för 2024 föreslog sedan regeringen en kompensation till årskullen.

SKPF deltog i september vid en dialog kring äldres rättigheter som anordnades av det nyinrättade Institutet för mänskliga rättigheter. Kanslichef Peter Andersson företrädde SKPF.

Hösten 2023 presenterade förbundet tillsammans med PRO och Tankesmedjan Tiden en ny pensionsrapport ”Dags för en gaspedal i pensionsystemet”. Som inspel i arbetet med rapporten ordnades ett rundabordssamtal med olika aktörer med intresse för pensionsfrågor. Presentationen av den slutliga rapporten gjordes vid ett seminarium i ABF-huset i Stockholm den 10 oktober där såväl företrädare för regeringen, Folksam, LO, SKPF och PRO medverkade. I oktober skickade förbundsordförande brev till alla nya ledamöter i riksdagens pensionsgrupp tillsammans med pensionsrapporten.

I oktober bjöds förbundsordförande Liza di Paolo-Sandberg, kanslichef Peter Andersson och Petra Berg från kansliet in till ett dialogmöte med den högsta politiska ledningen för Sveriges kommuner och regioner, SKR. Mötet skedde på SKPF Pensionärernas initiativ. Vid mötet diskuterades aktuella, gemensamma frågor om välfärdens utmaningar, såsom det tuffa ekonomiska läget, ökningen av antalet äldre och bristen på personal. Syftet på längre sikt var stärka förbundets påverkansarbete genom att upparbeta kontakter och få till en regelbunden dialog med SKR.

9. Kommunikation och medier

9.1 Genomslag i medierna

SKPF Pensionärerna syns regelbundet i redaktionella medier. Under 2023 nämndes förbundet i sammanlagt cirka 1 400 notiser, artiklar och inslag. En stor del av genomslaget var som tidigare lokaltidningsmaterial om förbundets aktiviteter och möten runt om i landet.

Samtidigt förekom förbundet även på debatt- och nyhetsplats i medierna. Förbundsordförande Liza di Paolo-Sandberg citerades av exempelvis Aftonbladet, TT och Göteborgs-Posten. Fokus i det proaktiva mediarbetet var under en stor del av året att få genomslag för förslagen i förbundets nya handlingsprogram, till exempel gällande äldres ekonomi och pensioner, äldreomsorg, hälso- och sjukvård och tandvård.

Förbundet skrev under 2023 ett flertal debattartiklar, ibland tillsammans med andra organisationer:

- 2023-01-18, ”Förbättra läkemedelssituationen på säbo”, Dagens Samhälle, Liza di Paolo-Sandberg; Åsa Lindestam, PRO; Eva Eriksson, SPF; Rasmus Nerman, Koll på läkemedel.
- 2023-01-27, Skärpta krav nödvändigt för bättre äldreomsorg, Länsstidningen i Östersund och ett tjugotal andra lokaltidningar (lokalt anpassade artiklar), Liza di Paolo-Sandberg och respektive distriktsordförande.
- 2023-02-16, Skandal att kvinnor som jobbat i vården i 47 år inte kan leva på sin pension, Aftonbladet, Liza di Paolo-Sandberg och Malin Ragnegård, Kommunal.
- 2023-02-22, Lönegapet mellan män och kvinnor ökar igen, Aftonbladet, Liza di Paolo-Sandberg tillsammans med andra medlemmar i rörelsen "Lön hela dagen".
- 2023-03-11, Pensionskuvertet avgörande i jämställdhetskampen, Dagens Arena, Liza di Paolo-Sandberg.
- 2023-04-09, Ska vi äldre tvingas duscha färre gånger?, Expressen, Liza di Paolo-Sandberg.
- 2023-04-26, Många tvingas hoppa över måltider i krisen, Aftonbladet, Liza di Paolo-Sandberg; Jan Bertoft, Sveriges konsumenter, och andra företrädare för deras medlemsorganisationer.
- 2023-05-11, Vi vill se kontinuitet i hemtjänsten, Norrköpings Tidningar och ett tiotal andra lokaltidningar (lokalt anpassade artiklar), Liza di Paolo-Sandberg, tillsammans med lokala företrädare för förbundet.
- 2023-05-17, Alla måste ha råd att laga en trasig tand, Corren och cirka åtta andra lokaltidningar (lokalt anpassade artiklar), Liza di Paolo-Sandberg och respektive distriktsordförande.
- 2023-07-12, Sörmlands pensionärer kräver: Skär inte i äldreomsorgen, Eskilstuna-Kuriren och ett femtiotal andra lokaltidningar, Liza di Paolo-Sandberg och respektive distriktsordförande.

- 2023-07-28, Sänkt skatt är inte av nytta för en utsliten äldre kropp, Göteborgs-Posten, Liza di Paolo-Sandberg.
- 2023-06-21, Kostnadskrisen gör tandvårdsreformen för äldre akut., Altinget, Liza di Paolo-Sandberg.
- 2023-08-23, Kompensera 57:orna i budgeten, regeringen, Aftonbladet, Liza di Paolo-Sandberg tillsammans med företrädare för andra pensionärsorganisationer och fack.
- 2023-10-10, ”Alltför många svenskar missnöjda med pensionerna”, Arbetet, Liza di Paolo-Sandberg; Åsa Lindestam, PRO; Johan Sjölander, Tiden; Maria Oskarsson, GU.
- 2023-12-07, ”Besparingar riskerar att leda till ny vårdskuld”, Dagens Samhälle, Liza di Paolo-Sandberg.
- 2023-12-19, Nedskärningar i vården ett hot mot äldres hälsa, Folkbladet och ett fyrtiotal andra lokaltidningar (lokalt anpassade artiklar), Liza di Paolo-Sandberg och respektive distriktsordförande.

Utöver detta skrev lokala förtroendevalda såväl debattartiklar som insändare om bland annat fallolyckor, mat för äldre, vård och omsorg samt andra frågor som var aktuella lokalt.

Vi fortsatte också att arbeta aktivt med att synliggöra förbundet och våra ställningstaganden via pressmeddelanden. Ett mål var att kunna reagera snabbt på nyhetsändelser, till exempel på besked om satsningar i statsbudgeten. Här listas de pressmeddelanden som skickades ut under 2023:

- 2023-02-16: Fortfarande ingen mammografi för kvinnor över 74 år.
- 2023-04-17: SKPF Pensionärerna: Regeringen glömmer de äldre i omsorgen.
- 2023-06-08: Debatt om välfärd och pensioner på SKPF Pensionärernas kongress.
- 2023-06-14: Nio av tio pensionärer oroas över nedskärningar i äldreomsorgen.
- 2023-06-14: Pensionärer stöttar geriatrisk forskning i Linköping.
- 2023-09-08: SKPF Pensionärerna: Äldreomsorgslyftet borde permanentas för att klara kompetenskrisen.
- 2023-09-15: SKPF Pensionärerna: För lite och för sent till välfärden.
- 2023-09-19: Pressinbjudan: Ett år efter valet – vad händer med alla löften till pensionärerna?
- 2023-11-28: Stora regionala skillnader för olämpliga läkemedel.

Förbundet skrev också ett antal nyheter till hemsidan som fångades upp av de nyhetsbrev som finns på pensionsområdet.

9.2 Kommunikation till Kommunals blivande pensionärer.

Under året fortsatte förbundet att tillsammans med Kommunal sända information och medlemserbjudande till blivande pensionärer genom en folder. I slutet av 2023 skickades foldern även via Kivra, till blivande pensionärer av Kommunals medlemmar. Förbundet annonserar också i varje nummer av Kommunalarbetaren, som under 2023 utkom med nio utgåvor.

9.3 Här & Nu

Under verksamhetsåret 2023 har förbundets medlemstidning utkommit med 6 nummer à 52 sidor. Dessutom gjordes det 3 nummer under kongressen, kallade Här&Nu Kongresspecial 13-15 juni.

Innehållet följer den inslagna vägen mer material som läsaren kan ha nytta i av vardagen, med målet att ge förbundets medlemmar värdefulla tips som de kan inspireras av. Ambitionen är också att bättre tydliggöra vad SKPF arbetar med och vilka fördelarna är med att vara medlem i förbundet. Tidningen är en del av förbundets kommunikation och med olika medel, till exempel grafiskt språk, strävar vi efter att ansluta innehåll i tidningen till förbundets övriga kommunikation på exempelvis hemsidan och i sociala medier.

Ekonomi: Sedan första numret i januari trycks tidningen av Stibo i Katrineholm. Även om tryckkostnaderna har ökat på grund av världsläget, är samarbetet med Stibo lyckat på alla plan. Tryckkostnaderna är reducerade så gott det går och vi har mycket goda kontakter med tryckeriet, vilket sammantaget gör att produktionen flyter mycket smidigt. Ett exempel på det fina samarbetet är att Stibo kontinuerligt jobbar för att minimera kostnader, bland genom rådgivning, men även genom att undersöka exempelvis alternativa distributionssätt. Redaktionen är också mån om att hålla lite koll på kostnader och intäkter. Därför sammanställs redaktionella utgifter och annonsintäkter efter varje nummer. Detta för att underlätta framtida budgetarbete.

Annonser: Från halvårsskiftet 2023 arbetar vi tillsammans med annonsbolaget S&B Media (Swartling och Bergström). På grund av hur den branschen fungerar har vi haft fortsatt samarbete med den gamla annonsäljaren Svenska Media eftersom det ofta säljs in annonser på årsbasis. Förändringen vad gäller annonser går därför långsamt för att inte nå full effekt förrän 2025. Även samarbetet med S&B Media bryter ny mark. Vi jobbar tätt ihop och de kommer ständigt med idéer som är tänkta att ge förbundet ökade intäkter. Ett exempel är det annonstorg som vi planerar i tidningen. Det är en sida eller ett uppslag där mindre – och billigare – annonserna samlas. Genomförandet av annonstorget, kallat SKPF-torget, sker under 2024. Noteras kan för övrigt att annonsintäkterna för årets sista nummer överstiger 420000 kronor och att den trenden fortsätter in på det nya året.

9.4 Hemsidor och sociala medier

SKPF Pensionärernas huvudplats på Internet för information och presentation av förbundet är två webbplatser, en för förbundet och en för tidningen Här&Nu.

Förbundet har under verksamhetsåret varit aktivt på sociala kanaler, främst Facebook och följs av 2.200 personer vilket är en ökning med 400 personer från föregående år. I slutet av 2023 påbörjades ett arbete för att kunna "boosta inlägg", vilket skulle innebära att våra FB-inlägg når nya målgrupper och därmed också fler potentiella medlemmar och i förlängningen också ökar följarrantalet på FB än mer inför 2024.

9.5 Mässor

Under året har SKPF deltagit på olika mässor runt om i Sverige. Förbundet har utdelat ekonomiskt stöd för deltagande vid:

- 60+ - mässa i Falun 27-28 september
- Seniormässan 3-5 oktober i Stockholm
- Seniormässan Malmö, 25-27 april
- Seniormässan Göteborg, 14-16 mars

9.6 Intern kommunikation

Under 2023 har förbundskansliet en gång per månad sänt ett månadsdirektiv till avdelningar och distrikt med en krönika från förbundsordförande samt med aktuell information från kansliet. Som ett stöd till arbetet i lokala och regionala pensionärsråd arbetar förbundets utredare varannan vecka fram nyhetsbrevet Omvärlden med aktuella frågor om pensioner, äldreomsorg, välfärdsteknik, bostadspolitik med mera. Intern kommunikation inom kansliet sker bland annat genom kanslichefens veckobrev om aktuella möten, aktiviteter och planeringar.

9.7 Kommunikationssamordning

Kansliet har under 2023 haft en kommunikationsgrupp som träffas veckovis. I gruppens uppdrag ingår att ta initiativ till kommunikation och att initiera aktiviteter med utgångspunkt från verksamhetsplaneringen och konkreta uppdrag från VU och förbundsstyrelse. Kommunikationsgruppen är sammansatt av kanslichef, press- och opinionsansvarig, två utredare, en redaktör för medlemstidningen och en kommunikatör.

10. Medlemsförsäkringar och medlemsförmåner

10.1 Medlemsförsäkringar

En av våra medlemsförmåner är möjligheten att teckna förmånliga och bra försäkringar i Folksam. Tillsammans har våra medlemmar tecknat över 256 000 försäkringar i Folksam.

Hemförsäkring (5 tim juridisk rådgivning/kalenderår ingår)

Diagnos 60+

Olycksfall 60+

Medlemsbarn

Under 2023 har 440 medlemmar utnyttjat den juridiska rådgivningen under totalt 1 700 timmar till ett värde av drygt ca 3,5 milj. kr.

Utöver individuellt tecknade försäkringar, 256 000, tecknar förbundet:

Deltagarolycksfallsförsäkring för de som deltar i våra aktiviteter anordnade av förbundet, distrikt och avdelningar (tecknas av förbundet) samt Samlingsförsäkring, ansvar och egendom (tecknas av förbundet).

10.2 Guldkanten

Guldkanten gav för perioden 1 april 2022 – 31 mars 2023 ett överskott på 1 207 611 kr. Detta gav ett värdefullt tillskott till förbundets ekonomi. Antalet prenumeranter håller sig till ca 7 000 för lotteriåret. Glädjande är att antalet avdelningar som beställer lotter har ökat.

Förbundet har sedan tidigare beslutat att en del av överskottet ska gå till geriatrisk forskning.

Av överskottet från lotteriet 2022 och 2023 beviljade vi ett forskningsanslag till Linköpings universitet på 350 000 kr för projektet Rehabilitering av sköra äldre – forskning kring vilken rehabilitering äldre personer får och hur de upplever den samt projektet REAGERA – forskning som syftar till att sjukvård och omsorg ska bli bättre på att upptäcka och hjälpa äldre som är eller varit utsatta för våld och övergrepp. Forskningsanslaget utdelades vid kongressen 2023.

10.3 Konsumentrådgivning

Medlemmar i SKPF har sedan 2021 en medlemsförmån i form av konsumentrådgivning genom ett samarbetsprojekt tillsammans med Sveriges konsumenter. Det har från 2023 utvecklats till ett treårigt projekt med stöd från Arvsfonden; Konsumenträtt för alla, där SKPF ingår som projektdeltagare. Syftet är att stödja medlemmar med individuell vägledning, anordna utbildningar och föreläsningar samt att stärka lokal samverkan mellan kommuner och civilsamhället för att skapa en mer tillgänglig konsumentvägledning.

11. Samverkansprojekt och övrig kommunikation

11.1 ABF

SKPF har även det gångna verksamhetsåret varit medlemmar i och haft samarbeten med ABF. På många orter bedriver förbundets avdelningar och klubbar en aktiv studieverksamhet tillsammans med ABF. Under 2023 besvarade förbundet en stadge- och organisationsremiss från ABF. En arbetsgrupp bestående av Kerstin Billmark, Anders Wennberg och Eva Fors utarbetade remissvaret. I mars 2023 deltog kanslichef Peter Andersson med en föredragning i Eskilstuna inför de ABF-funktionärer som arbetar med studier för bland andra SKPF.

11.2 Fonus

SKPF har under 2023 varit medlemmar i Fonus. Engagemanget utgår från distrikt och avdelningars insatser och representation vid lokala och regionala FONUS-aktiviteter.

11.3 Sveriges Konsumenter

SKPF har under 2023 varit engagerad medlem i Sveriges konsumenter. Förbundet deltar i projektet Konsumenträtt för alla, med ekonomiska medel från Arvsfonden och syfte att både stärka konsumentrörelsen i Sverige och ge individuella råd till medlemmar. I samarbetet har förbundet också gett synpunkter och inspel när Sveriges konsumenter har agerat mot sådant som höga matpriser och när man fört fram konsumenternas intressen i en rad sammanhang.

11.4 Koll på läkemedel

SKPF har under 2023 deltagit i samarbetet ”Koll på läkemedel” som samordnas av Apoteket. Gun-Britt Arvholm har varit förbundets företrädare i projektet. I november anordnade projektet ett webinarium på temat ”Utsättning av läkemedel – en viktig del i läkemedelsanvändningen” där SKPF företrädades av Liza di Paolo-Sandberg.

11.5 Tryggare ekonomi på äldre dar

SKPF genomförde under året, tillsammans med Finansinspektionen, utbildningar på temat om äldres ekonomi. Detta år var dessa digitala utbildningar upplagda med dels en grundläggande kurs och dels en fördjupningsutbildning och genomfördes vår och höst.

11.6 Aging2.0

Aging2.0 är en internationell äldreorganisation och ett nätverk som arbetar tvärvetenskapligt med att påskynda innovationer för att kunna möta utmaningarna och möjligheterna i samband med åldrandet. Aging2.0 finns i 26 länder. SKPF Pensionärerna medverkar i styrgruppen och är medförfattare till rapporten ”*Swedish AgeTech Market Research Report 2023*”.

11.7 AllAgeHub

Samverkansplattform för forskning, utveckling och innovation av mer tillgängliga boendemiljöer och välfärdstekniktjänster med ett västsvenskt perspektiv. Deltagare är SKPF Pensionärerna, ABF, SV, Kommunal, 13 västsvenska kommuner, PRO, SPF, Göteborgs Universitet, VästKom, Chalmers, Högskolan Borås, Sahlgrenska Sjukhuset, AI Sweden, Vinnova och Regionutvecklingsnämnden. SKPF Pensionärerna medverkar i referensgruppen.

11.8 Riksförbundet Attention – Äldrelyftet

Det saknas kunskap om hur det är att åldras med NPF – neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Projektet ”*Äldrelyftet - åldras och må bra med ADHD*” har utvecklat och spridit metoder och redskap för ökad delaktighet och inflytande samt motverka diskriminering i samhället för äldre personer. Projektet startade 2020 och avslutades 2023. Projektet genomfördes av Riksförbundet Attention, SKPF Pensionärerna, Omvårdnadsinstitutet, Vuxenskolan, NSPH och SKR. SKPF Pensionärerna medverkade i antologin ”*Livsberättelser om ADHD och autism*” och till en rapport om äldre med NPF-problematik.

11.9 Digital Idag

Utbildningar för äldre om digitaliseringen av samhället från analogt och fysiskt till digitalt inom vardag, hälsa, vård och omsorg. Deltagare är SKPF Pensionärerna, AB Volvo, Axel Johnson, IVA, LO, McKinsey & Company, DIGG, MYH, PTS, SACO, SEB, Svenska Kyrkan, SKR, Statens Servicecenter, Linköpings Universitet, TCO och Wallenberg Foundations (WFAB) med fler.

11.10 Fredagsgruppen

Gruppen arbetar mot den tilltagande ojämlika digitala välfärden och digitaliseringen av samhället. För att Sverige ska kunna möta välfärdens utmaningar med en ökande äldre befolkning krävs ett enande kring principer för digitalisering av samhället samt en konsekvent digital infrastruktur för hälsodata. Fredagsgruppen består av Göteborgs universitet, Chalmers, Stockholms universitet, KTH, RISE, Bolagsverket, Växjö universitet, Sundsvalls kommun, Lund Tekniska Högskola, TechSweden, SwedishMedtech, SKR, EU-kommissionen, Mälardalens universitet, Nordiska Ministerrådet och SKPF Pensionärerna. Under 2023 producerades debattartiklar och seminarier. SKPF Pensionärerna är en av initiativtagarna till gruppen och medverkar med kunskap om äldre.

11.11 Internetstiftelsen

SKPF Pensionärerna deltar med sina kunskaper om internetkunskap och säkerhet på nätet ur äldres perspektiv. Internetstiftelsen är en oberoende och allmännyttig organisation som producerar undersökningen ”*Svenskarna och internet*” årligen. Internetstiftelsen ansvarar även för internets svenska toppdomän .se

11.12 Länsstyrelserna – Digitala betaltjänster

Betaltjänstmarknaden digitaliseras i snabb takt. Kontanter används alltmer sällan. För en stor del av befolkningen innebär detta inte några problem. De flesta i vårt samhälle är digitalt delaktiga och använder digitala betaltjänster. Men det gäller inte alla. Därför har vi startat ett antal utbildningar för äldre om digitala betaltjänster. SKPF Pensionärerna deltar med det pedagogiska perspektivet på utbildning och kunskap om äldre. Andra deltagare är Länsstyrelsen, PTS, funktionshindervisorganisationer, banker, kommuner och lanthandlare.

11.13 Mälardalens universitet – PREVIVE

Projektet PREVIVE står för Policy, Reimbursement, Evidence, Implementation, Value and Effectiveness in health and welfare technologies. Projektet handlar om hur hälsa, välmående och hållbarhet i samhället optimeras genom effektiv användning av evidensbaserade hälso- och välfärdsteknik. Forskningen stödjer de globala hållbarhetsmålen, främst mål 3, 9 och 12. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre.

11.14 Polisen – Nationellt bedrägericenter

Polisen har tagit fram utbildningspaketet ”*Försök inte lura mig*” i samarbete med SKPF Pensionärerna, PRO, SPF Seniorerna och Brottsofferjouren. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre.

11.15 Brottsofferjouren

Riksorganisationen Brottsofferjouren ger medmänskligt och praktiskt stöd till brottsutsatta, vittnen eller anhöriga. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre.

11.16 RISE – ProSAFe

Fall är en av de främsta orsakerna till skador bland äldre och är starkt livskvalitetsänkande för de drabbade. ProSAFe syftar till att förbättra äldres hälsa och välbefinnande genom utveckling av innovativa skyddslösningar för att förhindra fallrelaterade skador. Projektet arbetar främst med utveckling av kläder mot fallskador och är ett internationellt samarbete med RISE som huvudman. SKPF är en av initiativtagarna. Andra deltagare är bland annat KTH, Chalmers, Örebro kommun, Region Gotland, MDU, IF och Verklighetslabbet/Region Stockholm.

11.17 Verklighetslabbet – Region Stockholm

Verklighetslabbet testar och validerar produkter, arbetssätt samt tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg. Verklighetslabbet drivs av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Stockholms Stad tillsammans med Karolinska Institutet, Micasa, OpenLab och KTH. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre för att undersöka och kartlägga äldres behov för att man ska kunna fortsätta leva självständigt under den senare delen av sitt liv.

11.18 ThinkAI

ThinkAI är en oberoende internationell tankesmedja som samlar engagerade människor inom näringslivet, offentlig sektor, politik och akademi för att upptäcka möjligheter och övervinna utmaningar med AI i samhället. Deltagare är bland annat Microsoft, Meta, Apple och Google. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre.

11.19 Post- och telestyrelsen PTS

Post- och telestyrelsen är den myndighet som bevakar områdena elektronisk kommunikation och post i Sverige. SKPF Pensionärerna medverkar med kunskap om äldre.

11.20 Kontantupproret

Vi fortsätter arbetet med att öka tillgängligheter av kontanter i Kontantupproret.

Under året har vi sett ett ökat intresse från myndigheterna vilket är positivt.

Kontantupproret bedriver ett hårt arbete för bevarandet av kontanter som ett accepterat betalningsmedel. Bland annat har man anordnat diverse seminarier – i Riksdagen och på Almedalen – samt lobbyarbete för ett nytt lagförslag som ska göra kontanterna mer tillgängliga och accepterade. Utöver kontanterna deltar vi i diskussionerna om bedrägerier.

11.21 Stöldskyddsföreningen (SSF)

Samarbetet med SSF fortsatte under året. Främst genom utbildningar/föreläsningar om hur man skyddar sig mot bedrägerier men också genom olika nätverk om bedrägerier.

12. Avstämning mot mål i verksamhetsplanen

Under 2023 har förbundsstyrelsen i juni månad samt i februari 2024 gjort en genomgång av läget när det gäller genomförande av verksamhetsplanens mål och aktiviteter. Resultatet för verksamhetsåret kompletterar verksamhetsberättelsen och ser ut som följer:

Mål 1: Öka medlemsantalet

1. Fastställande av en plan för långsiktig medlemsvärvning och medlemsvård prioriteras under 2023 och ligger till grund för förbundets insatser för medlemsvärvning.

- * Arbetsgrupp för medlemsvärvning har arbetat under året.
- * Distriktsordförandekonferens 17 april 2023 tog upp medlemsvärvningen som viktig framöver.
- * Distriktsordförandekonferensen 3-4 oktober 2023 innehöll ett pass om vikten av medlemsrekrytering.

2. Utbildningar om strategier för medlemsvärvning och medlemsvård genomförs i distrikt och avdelningar med stöd av förbundskansliet, bland annat i form av utbildningsmaterial. Goda exempel och erfarenheter sprids inom förbundet tillsammans med tips om metoder för värvning.

- * Några utbildningar har ännu inte genomförts eller planerats.
- * Goda exempel och erfarenheter har spridits inom förbundet tillsammans med tips om metoder för värvning. Det gjordes exempelvis vid distriktsordförande-konferensen 3-4 oktober.

3. En översyn görs för att stärka och vidareutveckla SKPF:s medlemserbjudanden och kopplade förmåner och att därefter kommunicera ett starkare medlemserbjudande.

- * Förbundsstyrelsen har utsett Lars Hedin som ansvarig i styrelsen för att arbeta med utveckling av medlemsförmåner.
- * I slutet av 2023 började förbundet kommunicera förbättringar i medlemsförsäkringen från Folksam.

4. Samarbete fortsätter och utvecklas med Kommunal, bland annat i form av kommunikation till potentiella medlemmar, med utgångspunkt att få fler medlemmar från Kommunal som medlemmar i SKPF.

- * Kommunal har under 2023 skickat en folder om SKPF till blivande pensionärer.
- * I vissa avdelningar och distrikt finns etablerat samarbete där bl.a. SKPF deltar vid Kommunalsektioners aktiviteter.

5. Förbundets direktkontakt med medlemmar över medlemstelefonen ska förbättras och utvecklas. Dialogen med distrikt och avdelningar är nödvändig för att stärka förbundets samlade telefontillgänglighet för medlemmarna

- * Medlemstelefonen tar emot cirka 13.000 samtal per år, många av dessa är mottagande av nya

medlemmar. Varje vecka hålls medlemstelefonen öppet 23 timmar.

6. SKPF finns etablerat i varje kommun är en viktig förutsättning för medlemsrekrytering. Förbundet ska ge centralt stöd till distrikt som så önskar för att bilda nya avdelningar och klubbar.

- * Förbundet ger stöd till distrikt för nybildning av avdelningar och klubbar.
- * VU gav i augusti ett uppdrag till kansliet om en nulägesbeskrivning i förbundet, bland annat med översyn av kommuner där förbundet idag inte har verksamhet. Arbetet redovisas i mars 2024.

Mål 2: Bli mer kända

7. Under verksamhetsåret arbetar förbundet på alla nivåer med att plattformen för kännetecken får genomslag i organisationen och påverkar bilden av förbundet utåt.

- * En uppföljning av arbetet med förbundets plattform för kännetecken gjordes vid digital konferens med distriktens ordföranden 17 april 2023.
- * Distriktsordförandekonferensen i oktober 2023 tog upp distrikt och avdelningars arbete med känneteckensplattformen.
- * Genomgångar av plattformen för kännetecken har inom kansliet gjorts i olika sammanhang, bland annat i kommunikationsgruppen, i samband med kongressplanering och i kansliets administrationsgrupp.
- * Kansliet har på olika sätt använt plattformen för kännetecken i den externa kommunikationen. Exempel på det är att vi lyft fram medlemmarnas kunskaper och erfarenheter i debattartiklar ("som vet vad dom pratar om" och "alltid med verkligheten på vår sida") och att vi satsat på att synliggöra förbundets aktiviteter i sociala medier ("Sveriges mest aktiva pensionärsorganisation")

8. Det lokala och regionala arbetet i pensionärsråden används för att öka kännedomen om SKPF. Inom ramen för det driver vi på för att lokalt ta tillvara äldres synpunkter genom råden. Förbundet och kansliet stöttar, exempelvis med faktaunderlag och underlag till debattartiklar.

- * En utbildning för distrikten om arbete i pensionärsråd genomfördes på Viking Line 27-28 februari 2023.
- * Utöver att löpande svara på enskilda inkommande frågor från distrikt och avdelningar har kansliet även löpande under året bistått med bland annat underlag för förslag i KPR samt flera lokala debattartiklar/insändare.

9. För ett större genomslag för våra frågor ska SKPF utveckla kopplingen mellan förbundets påverkansarbete och distrikt och avdelningar. Det kan vara i form av gemensamma kampanjer där förbundet stödjer med olika faktaunderlag och statistik eller att lokala exempel används i nationellt påverkansarbete.

- Förbundet har arbetat fram underlag för lokalt påverkansarbete och flera lokala debattartiklar /insändare om personalkontinuiteten i hemtjänsten, behovet av en äldreomsorgslag, krav på

billigare tandvård samt att nedskärningar i vården är ett hot mot äldres hälsa.

- Vi har vid två tillfällen fått till intervjuer där medlemmar från olika avdelningar fått berätta om sin ekonomiska situation för Aftonbladets pensionsreporter (vår och höst).
- Genom nyhetsbrevet Omvärlden kommunicerar vi regelbundet inspel till det lokala påverkansarbetet.

10. Förutsättningarna för att skapa en medlemspanel utreds. Tanken är att genom den få underlag från medlemmarna för rapporter och utspel i viktiga frågor samt för innehåll i medlemstidningen Här&Nu.

- Tanken med en särskild medlemspanel finns kvar. Dock är ett första steg i att utveckla metoder för medlemssynpunkter i opinionsbildningen att pröva utskick av medlemsenkäter genom mail. Test av medlemsenkäter har gjorts i januari och i maj 2023.
- Resultat från medlemsenkäterna används för att stärka förbundets externa kommunikation i bland annat frågor om pension och äldreomsorg. Resultaten har bland annat kommunicerats i debattartiklar, pressmeddelanden, tal, möten samt i en skrivelse till äldreministern.
- Utöver egna enkäter har flera sådana gjorts tillsammans med samarbetspartners i olika projekt.

11. SKPF ska i olika sammanhang synas och finnas i sammanhang där civilsamhällets organisationer träffas, bland annat genom medlemskap i Ideell Arena under 2023.

- SKPF är medlem i Ideell Arena under 2023 och ingår i olika nätverk för ordförande, kanslichef och opinionsbildning.
- SKPF är medlem i flera andra nätverk med myndigheter, föreningar, akademi och näringsliv

3. Mål – Befästa jämlika pensioner som viktig samhällsfråga

12. Målet i tidigare verksamhetsplaner att pensionerna ska vara viktig profilfråga för förbundet ska ha genomslag och synas i vår kommunikation.

- Förbundet driver aktivt pensionsfrågan.
- Vi uppdaterar studiematerial i pensionsfrågan tillsammans med PRO och Tankesmedjan Tiden. Organisationerna har även tagit fram en ny gemensam pensionsrapport som skickats till alla ledamöter i Pensionsgruppen.
- SKPF arrangerade tillsammans med PRO och Tankesmedjan Tiden två pensionsseminarier, i maj samt i oktober 2023.
- SKPF har samarbete i pensionsfrågan med bland andra Sveriges Kvinnoorganisationer och Kommunal.
- SKPF lyfte pensioner och ekonomi för våra medlemmar med en rapport och i monter under Forum Jämställdhet 7 - 8 februari 2023.
- Förbundsordförande höll ett tal om våra krav på pensionsområdet till företrädare för samtliga riksdagspartier, bland annat äldreministern och V:s partiledare, under 2023 års Äldreriksdag.
- SKPF har tillsammans med PRO och Tankesmedjan Tiden tagit fram en ny pensionsrapport – släpptes på ett seminarium med inbjudna talare
- Arrangerat rundabordet samtal om pensioner

- Inbjudna av S-kvinnor – rundabordet samtal om jämställda pensioner
- Tagit fram broschyrer – att tänka på inför att gå i pension
- Flertal debattartiklar om pensioner bland annat i samarbete med de övriga pensionärsorganisationerna
- Deltagande i manifestationen ”Lön hela dagen”
- Deltagande i manifestationen Pension hela året · Manifestation 57:orna – Liza di Paolo-Sandberg talade

13. Den särskilda aktivitetsplattform för insatser i pensionsfrågan som funnits under 2021 - 2022 utvecklas från tidigare fokus på valet 2022 till påverkan och opinionsbildning i pensionsfrågan riktat mot nyvalda beslutsfattare.

- Som framgår ovan har aktiviteter planerats och genomförs. Någon särskild aktivitetsplan för pensioner har inte gjorts för 2023 då opinionsbildning i pensionsfrågan numera ingår som en del i förbundets totala opinionsbildningsarbete.

14. Pensionsavsnittet i det handlingsprogram som antas vid kongressen 2023 är grunden för påverkansarbetet under andra halvåret.

- Det handlingsprogram som fastställdes vid kongressen 2023 har legat till grund för förbundets påverkans- och opinionsarbete i pensionsfrågan. Bland annat i form av en debattartikel i Göteborgs-Posten några veckor efter kongressen.

4. Kommunikation

15. För att stärka den externa kommunikationen utvecklar SKPF sådant som pressutspel, debattartiklar och mediebearbetning.

- Förbundet har skickat ut flera pressmeddelanden i aktuella och prioriterade frågor, exempelvis när förbundet kommenterat regeringens budgetsatsningar.
- Tips till enskilda journalister har bland annat lett till nyheter i Aftonbladet och Dagens Industris nyhetsbrev Pensioner & Förmåner.
- Kansliet har byggt upp kontakter med flera medlemmar som kan tänka sig att intervjuas i egenskap av vanliga pensionärer, vilket regelbundet efterfrågas av medier.
- Förbundet har fått debattartiklar publicerade på debattsidor i exempelvis Expressen, Aftonbladet, Dagens Samhälle, Göteborgs-Posten, Altinget, Arbetet och Dagens Arena. Vi har också fått in fyra olika varianter av lokala debattartiklar/insändare i lokaltidningar runt om i landet.

16. Förbundet ska tydliggöra syftet med kommunikationen i olika kanaler, också sociala medier, och till relevanta målgrupper i en kommunikationsplan. Den utgår från SKPF:s plattform för kännetecken och verksamhetsplanens prioriteringar.

- Arbete med kommunikationsplan för förbundet har inte påbörjats 2023 men finns med i verksamhetsplan 2024.

17. Som komplement till befintliga kanaler för kommunikationen ses möjligheterna över om införandet av ett nytt elektroniskt nyhetsbrev kan tas fram för direktkommunikation med medlemmarna.

- Ett arbete med eventuellt nyhetsbrev var planerat men pausades på grund av höga kostnader för distribution av nyhetsbrevet.

18. Hemsidan är navet i förbundets utåtriktade information. Ett fortsatt arbete görs för att utveckla hemsidan ytterligare.

- Hemsidan är en viktig del av förbundets kommunikation och uppdateras löpande. Något omfattande utvecklingsarbete av hemsidan är dock inte planerad eller budgeterad.

- Förbundet arbetar löpande för att stärka närvaron i digitala kanaler som Facebook. SKPF har också ett konto på LinkedIn.

19. Medlemstidningen Här&Nu och dess webbplats är en del av SKPF:s kommunikation.

- Här&Nus redaktör ingår i förbundskansliets kommunikationsgrupp för att tidningen och förbundets kommunikation ska hänga ihop.

20. Förbundet annonserar under 2023, som tidigare, i Kommunalarbetaren i syfte att presentera oss för möjliga nya medlemmar.

· Annonsering genomfördes i samtliga nummer av Kommunalarbetaren för 2023.

21. För att stödja kommunikationen prioriterar vi förbundsordföranden som talesperson. Som komplement till det kan särskilda talespersoner utses.

· SKPF prioriterar förbundsordförande som talesperson i medier. Denna undertecknar de flesta debattartiklar samt citeras löpande i pressmeddelanden, nyheter på hemsidan och i sociala medier.

5. Påverkan och opinionsbildning

22. Förbundet ska vara ett stöd för nya ledamöter i pensionärsråd. En särskild insats görs för att stötta med utbildningsinsatser för nyvalda, och med aktivitetstips och underlag från förbundet.

· En utbildning för pensionärsråd genomfördes våren 2023.

· Utbildningsmaterial för KPR/RPR har uppdaterats.

· Förbundskansliet tar löpande fram underlag till stöd för arbetet i pensionärsråd runt om i landet

23. Utbildningsmaterial med argument tas fram för att stödja arbetet med påverkan inom våra prioriterade områden och kongressbeslut om handlingsprogram. Det kan handla om att använda materialet i kommunikation, uppvaktningar och andra samtal med beslutsfattare

- Företrädare för förbundsstyrelse och kansli har deltagit på olika aktiviteter i distrikt och avdelningar med presentation av handlingsprogrammets innehåll. · Något särskilt

utbildningsmaterial har inte tagits fram.

- Handlingsprogrammet har använts vid olika möten, och har i samband med det bland annat överlämnats till SKR:s högsta politiska ledning.

24. SKPF är engagerat i regeringens Pensionärskommitté. Verksamhetsåret 2023 ökar vi ambitionerna att också berätta om vårt arbete. Här gör vi insatser genom pressutspel, vår tidning och i sociala medier för att kommunicera bättre vilka förslag vi lägger och vilka synpunkter vi för fram.

- SKPF samordnade fyra pensionärsorganisationer under 2023 i arbetet i regeringens Pensionärskommitté. • Ambitionen är att vidareutveckla kommunikationen om initiativ som förbundet tar i Pensionärskommittén. Under 2023 har förbundet kommunicerat på hemsidan och i sociala medier efter möte med pensionärskommittén. Det har vid några tillfällen lett till nyheter i DI:s nyhetsbrev Pensioner och förmåner.

25. Som ett led i att bygga upp en långsiktigt framgångsrik organisation för påverkansarbete samt för att stimulera offentlig debatt i våra frågor gör vi särskilda insatser för att knyta kontakter med partigrupper i riksdagen och med riksdagsledamöter.

- Ett antal underlag har tagits fram och spridits till riksdagsledamöter inför olika debatter.

- Vi bjöd alla ledamöter i socialförsäkringsutskottet till vårt pensionsseminarium tillsammans med PRO och Tiden i oktober 2023. Rapporten som presenterades vid seminariet skickades även till ledamöterna i pensionsgruppen.

- Äldreministern bjöds in och deltog vid förbundets kongress i juni 2023.

26. Hållbarhetsfrågor, inte minst utifrån FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030, är en ytterligare möjlighet för SKPF att nå ut med viktiga frågor. Under 2023 görs insatser för att förbundet ska synas lokalt, regionalt och nationellt i detta.

- Till Forum Jämställdhet togs en särskild folder fram om SKPF:s viktigaste frågor kopplade till Agenda 2030.

- Foldern är marknadsförd till distrikt och avdelningar som kan beställa den för egna aktiviteter om hållbarhetsfrågor.

27. I februari 2023 deltar förbundet på Forum Jämställdhet i Malmö som blir ett särskilt viktigt tillfälle att berätta om våra förslag till jämlika och jämställda pensioner.

• Förbundet deltog vid Forum Jämställdhet i Malmö 7–8/2 2023 med en snygg och proffsig monter, en rapport om jämlika och jämställda pensioner samt med många samtal och deltagande av förbundsordförande i rundabordsamtal om pensioner.

28. SKPF deltar, om förutsättningar så finns, under Almedalsveckan i Visby 2023 och under Järvaveckan i Stockholm. Vårt fokus är viktiga sakfrågor ur handlingsprogrammet som beslutsfattare på olika nivåer ska få ta del av.

- Förbundet deltog vare sig under Almedalsveckan eller Järvaveckan 2023.

29. SKPF fortsätter stödja distrikt och avdelningar vad gäller deltagande på mässor. Såväl dessa som de aktiviteter som förbundsstyrelsen/kansliet deltar vid ska följa verksamhetsplanen och prioriterade frågor och budskap. I samband med dessa ska också ett program för profilprodukter tas fram.

- Förbundet stöttar distrikt och avdelningar som deltar vid mässor.
- En nyinvestering gjordes 2023 i ny utrustning för mässdeltagande med ny profil för likhet och samma bild av förbundet över landet.

30. SKPF söker under verksamhetsåret fördjupa samverkan med Kommunal genom gemensamma utspel, både för att påverka politiken och skapa opinion och för att fortsätta bygga en starkare bas för medlemsrekrytering.

- Löpande kontakt med SKPF och Kommunal sker på ledningsnivå.
- Kommunals ordförande deltog vid SKPF:s kongress 2023.
- Gemensamma utspel och debattartiklar har tagits fram, bland annat om pensionerna.

31. SKPF:s påverkansarbete tar under 2023 sikte på att stärka dialog och kontakt med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Målet är att, likt andra pensionärsorganisationer, få till stånd en regelbunden dialog med SKR.

- I dialog med PRO, SPF och RPG tas initiativ för löpande dialog med SKR, i ett första steg med organisationens nyvalda ledning.
- Förbundsordförande Liza di Paolo-Sandberg träffade den 24 oktober SKR:s ordförande och vice ordförande.

6. Styrning och ledning

32. Förbundsstyrelsen genomför den 13 - 15 juni kongress för SKPF i Stockholm

- Den 13–15 juni genomförde förbundet kongress i Solna.

33. Verkställande utskottet leder förbundets verksamhet enligt stadgar, förbundsstyrelse och kongressbeslut

- Verkställande utskottet fullgör sina stadgeenliga uppgifter löpande.

34. Distriktsordförandekonferenser genomförs under året.

- En digital konferens med distriktsordföranden anordnades den 17 april 2023.
- Konferens med distriktsordföranden genomfördes 3–4 oktober 2023 på Viking Line Cinderella

7. Verksamhets- och ledningsstöd

35. Kansliet ger under ledning av kanslichefen stöd till VU, förbundsstyrelse, distrikt och avdelningar att genomföra verksamhetsplanen genom en nedbrytning av mål, aktiviteter och uppdrag till operativ plan för kansliet.

- Arbetet med nedbruten plan påbörjades med dialog och workshop med kansliet.
- Arbetet påbörjades under hösten med en särskild kansliplan, enligt verksamhetsplanens uppdrag att ta fram en operativ plan för kansliet.

36. Under 2023 fortsätter kansliet ett viktigt arbete för att skapa en god arbetsmiljö för medarbetarna. Gällande personalpolicy, arbetsmiljöpolicy och andra styrdokument är utgångspunkt för arbetet.

- Kansliet har börjat med regelbundna månadsmöten för uppföljning av hur arbetet går med förbundets Arbetsmiljöpolicy.
- SKPF har avtal om företagshälsovård med Avonova.

37. Kansliet fortsätter bidra till verksamhetsplanens mål om fler medlemmar genom att se över rutiner för administration, avgiftshantering, kommunikation med mera. Arbetet har fått det interna arbetsnamnet ”Hela medlemsresan”

- Delar i ”Hela medlemsresan” bedrivs dagligen i kansliets arbete med information till nya medlemmar och med administrativt stöd till befintliga medlemmar.
- Under hösten pågick förberedelser för att årsavisering 2024 ska kunna sändas till cirka en tredjedel av medlemmarna genom Kivra.

38. Under 2023 arbetar vi vidare med att förbereda för hur det äldre medlemssystemet Melos ska ersättas med ett mer modernt system.

- Arbetet med nytt medlemssystem bedrivs i arbetsgrupp som i ett första steg tar fram en behovsbeskrivning.
- En första rapport presenteras för VU i maj 2023.
- Under hösten har ett arbete pågått med kravspecifikation och upphandlingsunderlag, med stöd av extern konsult.
- Arbetet med nytt medlemssystem bedrivs i arbetsgrupp och har inte kommit så långt att ITstöd anlåtats.

13. Slutord

”Stark välfärd – jämlika pensioner”. Det var temat för SKPFs 24:e kongress i juni 2023 i Solna. Kongressen gästades av regeringens äldreminister, av företrädare för andra pensionärsorganisationer och av Kommunals förbundsordförande Malin Ragnegård. Ett resultat av kongressens arbete var ett nytt handlingsprogram med SKPF-förslag inom en rad viktiga politiska områden. Allt detta har ett viktigt syfte att förbättra livsvillkoren för medlemmarna och Sverige äldre. Kongressens olika ställningstaganden har under hösten legat till grund för viktiga delar av SKPFs påverkans- och opinionsarbete, som i detaljer redovisas i förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse.

SKPF Pensionärerna har under 2023 fortsatt utvecklas som organisation. Förbundet driver på och påverkar, runt omkring i Sverige finns vi med aktiviteter. Samtidigt ska SKPF fortsätta utvecklas och det finns stora utmaningar: SKPF finns i många kommuner men samtidigt saknar vi aktiviteter på många platser. Medlemmarna gör förbundets styrka. Det innebär också att färre medlemmar försvagar oss. Därför kommer rekryteringen av fler medlemmar också framöver att prioriteras.

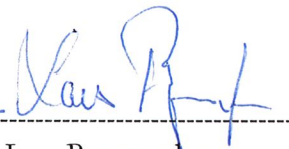
SKPF ska vara ett förbund som är välkänt och kopplas till våra kärnvärden: Kraftfulla. Inspirerande. Pådrivande. SKPF ska och måste utvecklas till en organisation för pensionärer som verkligen blir förstahandsvalet för den som inser att det är dags att gå med i en pensionärsorganisation.

Förbundsstyrelsen vill rikta ett varmt tack till förbundets medlemmar, avdelnings-, klubb- och distriktsstyrelser, samarbetspartners inom civila samhället och beslutsfattare på alla nivåer som vi dagligen diskuterar och samtalar med. Samma varma tack riktar vi till alla som gör vår verksamhet praktiskt möjlig på olika sätt.

Stockholm den 15 maj 2024

Liza di Paolo-Sandberg
Förbundsordförande

Lars Bromander
Vice förbundsordförande

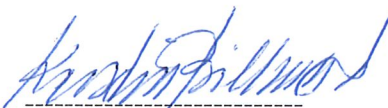
Barbro Westergren
Förbundssekreterare

Per-Ulf Sandström
Förbundskassör

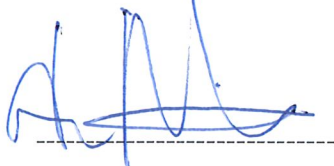
Gun-Britt Arvholm

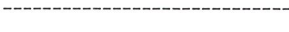
Kerstin Billmark

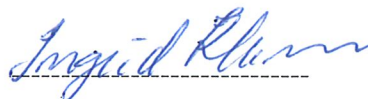
Eva Fors

Lars Hedin

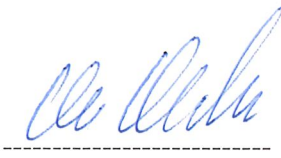
Leif Kindblom

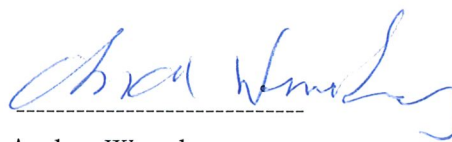
Ingrid Klasson

Leif Nordin

Ola Olander

Anders Wennberg